

biedende, zonder daarom in hun eigen oogen of die hunner medeburgers geschandvlekt te zijn. Of ook wel graveurs, die zich een enkel maal gedrongen voelden, ook eens zelf een prent te maken, zooals ze er zoovele na te steken hadden.

Tot de laatste categorie behoorde John Kay, een Schot, die geen groot talent, doch tamelijk veel geest bezat en onder wiens prenten (een vierhonderdtal, dateerende van 1784—1817) er vele zijn die wegens de caricaturale gelijkenis van personen, toen te Edinburg persoonlijkheden, waardig zijn genoemd te worden. Die welke wij hier reproduceeren (naar een houtsnede van Fairholt) stelt den geoloog Dr. James Hutton voor, die verbaasd opkijkt, als hij ziet dat de rotssteen den vorm van menschelijke gezichten hebben aangenomen.

Waarschijnlijk zijn deze koppen portretten. Dit prentje is daarom curieus, om-

dat juist de Engelsche teekenaars van later — men denke aan Linley Sambourne in „Punch” — zoozeer uit hebben gemunt in fantastische caricaturen, waarbij het menschelijk gelaat tot alle mogelijke vormen uit dier- of plantenrijk, tot die van voorwerpen of natuurverschijnselen werd herleid. De soort van allegorische en dus eenigszins indirecte caricatuur treft men overigens juist bij de 18e eeuwse Engelsche spotprentteekenaars niet of zelden aan.

Zeker niet bij het ietwat grove slag der artistieke bravo's, waartoe James Sayer behoorde, wiens prenten in 1782 begonnen te verschijnen. Hij was de zoon van een koopvaardijkapitein, en werd zelf voor

procureur opgeleid, maar schijnt geen smaak voor dat beroep te hebben gehad. Zoo werd hij teekenaar, een slecht teekenaar, niet te vergelijken met de knappe politieke caricaturisten die weldra zoo talloze prenten, waarvan de toeschrijving thans ten deele een onmogelijkheid is, voor de winkelramen zouden tentoonstellen. Sayer is echter vooral daarom het noemen waard, wijl zijn loopbaan zich het duidelijkst en openlijkst afteekent als die van den huurling. Hij was in de politiek — en zijn meeste werk is van politieke aard — geheel en al een satelliet van William Pitt junior, en zoo was Pitt's groote tegenstander, de democraat Charles

James Fox, bij voortduring het doelwit van zijn aanvallen. Pitt gaf dan ook, ter belooning voor bewezen diensten, hem de niet onwinstgevende ambten van „marshal of the court of exchequer, receiver of the sixpenny duties, and cursitor”. Wat dit

ANONYMUS. LOUIS XVI SAYS FAREWELL TO HIS FAMILY.

ook beduiden mag, het klinkt royaal.

Er zou nu echter spoedig een tijd komen, waarin de caricatuur de tolk zou worden van andere gevoelens dan die der politieke partijschap. De Fransche revolutie en de weinig vriendschappelijke betrekkingen der beide naties zouden reeds stof genoeg geven voor een algemeene patriottische satire, Napoleon, Engeland's groote vijand zou het groote mikpunt der Engelsche caricaturisten worden, een tijdperk van forscher verhoudingen zou ontstaan en de spotprentkunst zou in de grootheid van den tijd gaan deelen.

Over het geheel is de houding der Engelsche caricatuur tegenover de Fransche revolutie in hooge mate onvriendelijk. De